

Ubuntu og fri software

- I anledning af frigivelsen af Ubuntu 8.04 "Hardy Heron"
- Hvad er "fri software", og har det noget med Ubuntu at gøre?
- Hvordan fungerer Ubuntu som projekt, og hvad kan jeg selv gøre?

Præsentation

- Carsten Agger
- System/software-konsulent, ansat hos TietoEnator A/S
- Arbejdet med Unix-systemer siden 1992
- Bruger af Ubuntu siden april 2005 (Hoary)
- Medlem af styregruppen for Ubuntu-DK.org
- Blogger på www.modspil.dk (gerne om Ubuntu)
- Kontakt: agger@ubuntu-dk.org

Oversigt

- Hvad er fri software?
- Hvorfor fri software?
- Ubuntu og fri software
- Eksempler på anvendelse – kan det bruges til noget?
- Ubuntu som fri software-projekt
- Hvad kan *jeg* gøre?

Hvad er fri software?

Et program er fri software, hvis du har lov til at

- 0) Køre det, til alle formål
 - 1) Undersøge det og tilpasse det til dine egne behov
 - 2) Videregive det, så du kan dele med andre og
 - 3) Rette og forbedre programmet og videregive dine ændringer
- denne definition takket være Richard Stallman og Free Software Foundation.

Hvad er fri software?

- En alternativ definition, takket være [Ciarán O'Riordan](#):
- En bruger af et computerprogram bør have ret til at
 - 1) Vide nøjagtig, hvad et program gør
 - 2) Ændre programmets adfærd (eller få andre til det)
 - 3) Videregive ændringer og ændrede versioner
- Et program, der opfylder disse tre betingelser, er fri software

Hvad er fri software?

- Begge definitioner af fri software
- → kræver adgang til programmernes kildekode for at kunne undersøge og ændre ("Open Source")
- → giver brugeren (mulighed for) kontrol over, hvad der sker på hans maskine
- → Sætter brugeren i stand til at dele et program & sine rettelser med sine venner
- → skaber sammen med GPL og lign. Copy-left-licenser et "commons", en fælles pulje af fri software til gavn for alle

Hvad er fri software?

- For nu at træde lidt i det:
- Shareware/freeware er ikke fri software (ingen mulighed for at ændre)
- Regel om kun ikke-kommerciel brug → ikke fri software (man skal kunne bruge, ændre osv. til alle formål)
- Suns Java er ikke fri software (ret til at se kildekoden og ændre, men ikke til at videregive sine ændringer) [men det er på vej!]

Hvorfor fri software?

- Ved proprietær software:
 - 1) Ved brugeren ikke, hvad hans computer gør, og har ikke ret til at få det at vide
 - 2) Bestemmer brugeren ikke, hvad hans computer gør
 - 3) Kan brugeren/brugerens organisation ikke selv rette fejl, men er afhængig af producenten
 - 4) Kan brugeren ikke videregive programmet til andre uden producentens samtykke/betaling

Hvorfor fri software?

- Man har argumenteret for, at fri software bør bruges overalt:
- I undervisningssystemet
- Af det offentlige i forhold til borgerne
- Af private
- Hvorfor?

Hvorfor fri software?

- I undervisningssystemet:
- Opfordrer til udforskning: Alle har ret til at undersøge, hvordan programmerne virker og forbedre dem – børn vænnes til, at infrastrukturen er *åben*
- Børn/studerende kan uden videre tage skolens software med hjem (ingen dyre licenser)
- Penge at spare

Hvorfor fri software?

- I det offentlige:
- Samfundets infrastruktur bør ikke afhænge af enkelte private leverandører
- Hvis fejl i meget vigtigt program og leverandøren ikke kan/vil rette, så?
Kompatibilitet/formater/standarder?
- Borgerne bør kende og kunne gennemskue samfundets infrastruktur
- Sikkerhed: Bagdøre, spyware, trojanske heste?
- Penge at spare

Hvorfor fri software?

- Privatpersoner og firmaer:
- Kontrol over, hvad der foregår på egen computer
- Ingen urimelige licensbetingelser eller "phone home"-opdateringer, der smugler spyware ind som sikkerhed (WGA)
- Adgang (ideelt set) til den bedst mulige software inden for alle (almindelige) kategorier
- Penge at spare

Ubuntu og fri software

- Hvad er Ubuntu?
- Et komplet GNU/Linux-system bygget af fri software
- Operativsystem + fuldstændig IT-infrastruktur
- Subprojekter af mange slags – Kubuntu, Xubuntu, Fluxbuntu, Mythbuntu, Ubuntu Studio ...
- Officepakke + Internet + billedbehandling + alt det bedste fri software, der findes – 20.000+ programmer i alle kategorier

Ubuntu og fri software

- Brugervenligt - "just works", "Linux for Human Beings"
- Ubuntu det ultimative "forbrugerrettede" fri software-projekt
- Ubuntu's filosofi: Fri software + noget mere
- "Mere"? Hvad er det?

Ubuntu baggrund

- Ubuntu skabt af denne mand:

- Mark Shuttleworth: Rumturist, milliardær, iværksætter,
- *Filantrop*

Ubuntu og fri software

- Mere baggrund:
- [Shuttleworth Foundation](#) grundlagde i 2002 [TuxLabs](#), computerrum for skoler m. fri software og billig hardware (genbrug), i dag > 130 labs
- Støtter uddannelse i Afrika, primært Sydafrika
- Støtter løft af Afrika og den 3. verden gennem billig teknologi, herunder fri software

Ubuntu og fri software

- Ubuntu's målsætning derfor
- 1. Every computer user should have the freedom to download, run, copy, distribute, study, share, change and improve their software for any purpose, *without paying licensing fees*.
- 2. Every computer user should be able to use their software in the language of their choice.
- 3. Every computer user should be given every opportunity to use software, even if they work under a disability.

Ubuntu og fri software

- Fri software er en fordel for folk i den industrialiserede verden
- Skaber en fælles pulje af fri software til gavn for alle, som kan løfte fattige i den industrialiserede verden samt d. 3. verden
- Alle med Internet + genbrugscomputer + nyeste Xubuntu/Fluxbuntu er "med" - demokratisering af informationssamfundet
- Ubuntu brugervenligt, tilgængeligt, gratis: en vigtig del af denne proces!

Eksempel: Solbjerg Datastue

- Kommunalt støttet datastue m. 12 arbejdsstationer
- Alle genbrugscomputere ca. 300-1000 Mhz og 64-256 Mb RAM + Windows-netværk
- "Clearingcentral" for genbrugscomputere til pensionister (godt, men problemer ift. licenser)
- Vil gerne skifte til Xubuntu lidt efter lidt

Eksempel: Frankrig, Spanien mv

- Frankrigs **gendarmerie** ved at udrulle Ubuntu på 70.000 arbejdsstationer
- Spanske skoler ved at udrulle Ubuntu på **500.000 PC'er**
- **Makedonien** ved at installere Edubuntu på 180.000 klienter, til samtlige skolebørn
- EU-parlamentet **overvejer** at gå over til Ubuntu
- 8-9 millioner Ubuntu-brugere verden over – store muligheder og stort potentiale!
- Generelt **stor bevægelse** mod fri software

Ubuntu som fri softwareprojekt

- Sponsoreret af Shuttleworths firma Canonical, der forsøger at tjene penge på support mv
- Produceret af Canonical og tusinder af frivillige (eks.. 360 "medlemmer" og 920 kandidater, 860 programmører bidrager med pakker til "universe")
- Endnu flere oversættere, dokumentarister, testere, fejlfindere, fejlrettere ...
- Demokratisk struktur via [Ubuntu Community Council](#) (medlemmer kan stemme, Mark Shuttleworth er [SABDFL](#))

Ubuntu: Hvad kan jeg gøre?

- Rige muligheder for at bidrage:

Development

Contribute by writing new software, packaging additional software, or fixing bugs in existing software.

Documentation

Help produce official documentation, share the solution to a problem, or check, proof and test other documents for accuracy.

Artwork

Put your creativity to best use by improving the look and feel of Ubuntu. Help design graphics and backgrounds, or themes of the next release.

Support

Share your technical know-how with other users by joining email and discussion lists, or IRC (chat) channels and respond to users requests for help in forums.

- Programmører kan lave nye programmer, forbedre eksisterende programmer, rette fejl ...
- Oversætte, skrive dokumentation
- Support

Jamen, det har jeg slet ikke tid til!

- No problem! Du kan også bare
- Bruge systemet
- Fortælle dine venner om det, hvis du synes det er godt, og hjælpe dem med at skaffe det
- Få hjælp ved problemer:
- Mailing list ubuntu-dk@lists.ubuntu.com - community og support
- Supportforum på www.ubuntudanmark.dk
- Support-chat via IRC (#ubuntu-dk på irc.freenode.net)

Ubuntu og fri software - konklusion

Fri software er vigtigt, fordi det giver

- Brugeren kontrol over sin computer
- Samfundet kontrol over sin infrastruktur
- Demokratisering af informationssamfundet – alle kan være med Internet + billige/gratis computere + nyeste Linux-version

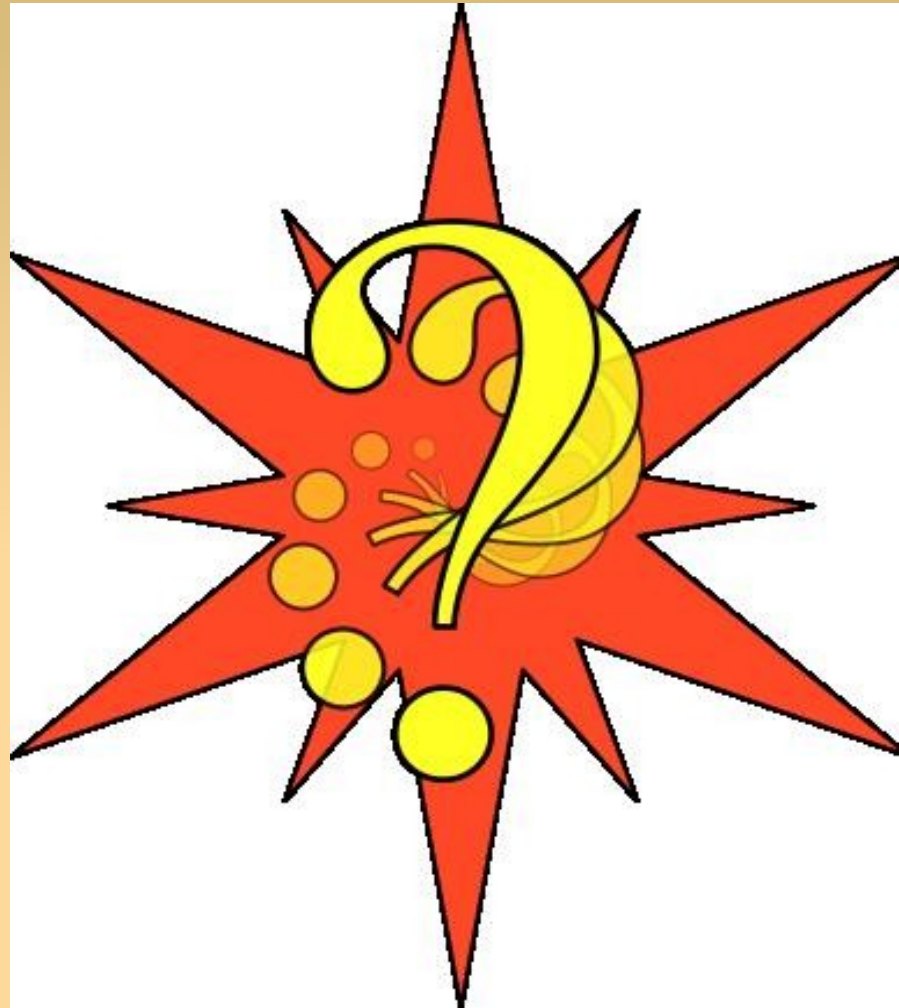
→ Ubuntu kan spille en vigtig rolle i denne proces

→ *Du* kan hjælpe med her, hvis du vil

→ Men du kan også lade være og bare bruge systemet – det er jo fri software

ubuntu

Ubuntu og fri software - ?

Spørgsmål og kommentarer